

MAAVANEMA KORRALDUS

20.09.2016 nr 1-1/16/739

**Märjamaa vallas riigi poolt sotsiaalhoolekandeks
eraldatud rahaliste vahendite kasutamise
järelevalve akti kinnitamine**

Vabariigi Valitsuse seaduse § 84 punkti 10, sotsiaalhoolekande seaduse § 157 lõike 2 ning Rapla maavanema 11.04.2016 korralduse nr 1-1/16/229 „Rapla maakonnas riigi poolt sotsiaalhoolekandeks eraldatud rahaliste vahendite kasutamise ning osutatavate sotsiaalteenuste ja muu abi kvaliteedi järelevalve kava 2016. aastaks“ ja 02.06.2016 korralduse nr 1-1/16/362 „Rapla maavanema 11.04.2016 korralduse nr 1-1/16/229 „Rapla maakonnas riigi poolt sotsiaalhoolekandeks eraldatud rahaliste vahendite kasutamise ning osutatavate sotsiaalteenuste ja muu abi kvaliteedi järelevalve kava 2016. aastaks“ muutmise“ alusel:

1. Kinnitan Märjamaa vallas riigi poolt sotsiaalhoolekandeks eraldatud rahaliste vahendite kasutamise järelevalve akti (juurde lisatud).
2. Kohustan vallavanemat esitama maavanemale kirjaliku aruande ettepanekute, soovitude ja märkuste täitmise kohta hiljemalt 1. novembriks 2016.
3. Käesolevat korraldust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide Rapla Maavalitsusele haldusmenetluse seaduse § 74-76 sätestatud korras või kaebuse Tallinna Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustiku § 37-40 ja § 44-46 sätestatud korras.

(allkirjastatud digitaalselt)

Tõnis Blank

Saajad: Märjamaa Vallavalitsus

JÄRELEVALVE AKT

Järelevalve teostaja:	Rapla Maavalitsus
Järelevalve läbiviijad:	Lilia Raudheiding - haridus- ja sotsiaalosakonna sotsiaaltöö peaspetsialist; Epp Mitt - jurist; Tiiu Raav - haridus- ja sotsiaalosakonna juhataja.
Järelevalve läbiviimise aeg:	13.07– 14.07.2016
Järelevalve objekt:	Märjamaa Vallavalitsus

Kokkuvõte eelmise järelevalve käigus tehtud ettekirjutuste täitmisest:

Eelmine järelevalve viidi läbi 16.04.-20.04.2011. Ettekirjutus on tähtjaks täidetud. Märkuste ja soovitusatega on arvestatud osaliselt.

Järelevalve liik, eesmärk, meetodid:

Korraline järelevalve Rapla maavanema 11.04.2016 korralduse nr 1-1/16/229 „Rapla maakonnas riigi poolt sotsiaalhoolekandeks eraldatud rahaliste vahendite kasutamise ning osutatavate sotsiaalteenuste ja muu abi kvaliteedi järelevalve kava 2016. aastaks“ ja 02.06.2016 korralduse nr 1-1/16/362 „Rapla maavanema 11.04.2016 korralduse nr 1-1/16/229 „Rapla maakonnas riigi poolt sotsiaalhoolekandeks eraldatud rahaliste vahendite kasutamise ning osutatavate sotsiaalteenuste ja muu abi kvaliteedi järelevalve kava 2016. aastaks“ muutmise“ alusel.

Järelevalve eesmärk on hinnata Märjamaa vallas riigi poolt sotsiaalhoolekandeks eraldatud rahaliste vahendite kasutamise õiguspärasust.

Järelevalvet teostatakse järgmiste sotsiaalteenuste ja -toetuste üle: riigi rahastatava lapsehoiuteenuse, toimetulekutoetuse ja vajaduspõhise peretoetuse maksmise üle.

Kasutatud meetodid:

- küsitlus – kohaliku omavalitsuse vastus järelevalve kontrollküsimustikule;
- vaatlus - tutvumine vallavalitsuse sotsiaalhoolekande töötajate tööruumidega;
- intervjuerimine – vestlus sotsiaaltöötajatega;
- dokumentide kontroll ja sisu analüüs - sotsiaaltööd korraldavad ja reguleerivad määrused ja korrad, sotsiaalteenuseid saavate isikute toimikutega tutvumine.

Järelevalve käigus tekib ülevaade:

- juhtumite dokumenteerimisest;
- riigi eraldatud sotsiaaltoetuste ja –teenuste osutamise vahendite kasutamisest.

Järelevalve käigus tutvutud dokumentide loetelu:

1. Riigi rahastatava lapsehoiuteenuse rahaliste vahendite ülejäägi kasutamise kord (Märjamaa Vallavolikogu 20.11.2007 määrus nr 79);

2. Kulude piirmäärade kehtestamine toimetulekutoetuse määramiseks (Märjamaa Vallavolikogu 19.05.2016 määrus nr 32);
3. Sotsiaalhoolekande seaduse alusel kehtestatud määruste korrastamine ja seadusega kooskõlla viimine (Märjamaa Vallavolikogu 15.03.2016 määrus nr 55);
4. Tugiisikuteenuse osutamise kord Märjamaa valla lastega peredele (Märjamaa Vallavolikogu 19.04.2011 määrus nr 58);
5. Avaldus toimetulekutoetuse esmakordseks taotlemiseks (Kinnitatud Märjamaa Vallavalitsuse 14.05.2013 üldkorraldusega nr 1 kahel lehel);
6. Toimetulekutoetuse taotleja ja tema pereliikmete kasutuses või omandis oleva vara tõendamine (Kinnitatud Märjamaa Vallavalitsuse 14.05.2013 üldkorraldusega nr 1);
7. Lastekaitse spetsialisti ametijuhend (allkirjastatud 02.09.2007);
8. Sotsiaaltööspsialisti ametijuhend 1 (allkirjastatud 01.10.2010);
9. Sotsiaaltööspsialisti ametijuhend 2 (allkirjastatud 22.10.2010);
10. Sotsiaallosakonna juhataja ametijuhend (allkirjastatud 22.03.2007).

Järelevalve akt on ülesehitatud järgmiselt:

- sissejuhatatus;
- riigi rahastatav lapsehoiuteenus;
- perekonnas hooldamine ja asenduskoduteenusel viibivad lapsed;
- toimetulekutoetuse määramine ja maksmine;
- vajaduspõhise peretoetuse määramine ja maksmine;
- sotsiaaltoetuste ja –teenuste osutamise toetus;
- isikute abistamine ja juhtumikorraldus.

Järelevalve tulemused:

Sissejuhatatus

Märjamaa Vallavalitsuses töötab sotsiaalhoolekande valdkonnas täiskoormusega neli sotsiaaltöötajat.

Märjamaa Vallavalitsuses on eraldi struktuuriüksusena sotsiaallosakond, mida juhib Marge Viska, kes on 1997. aastal lõpetanud Tallinna Ülikooli sotsiaaltöö eriala, lisaeriala on haridusjuhtimine. Sotsiaallosakonna juhataja ülesanne Märjamaa vallas on sotsiaalhoolekandetöö juhtimine ja reguleerimine. Osakonna koosseisu kuuluvad peale juhataja veel kaks sotsiaaltööspsialisti, kellest ühel (Katrin Aasamaal) on muu rakenduslik kõrgharidus (rakenduslik psühholoogia, lõpetanud 2006. aastal Mainori Kõrgkooli) ja teisel (Lea Tiigisoonil) on keskharidus - seega ei vasta nemad sotsiaalhoolekande seaduse (edaspidi: SHS) § 4 punkt 3 nõuetele, kuid samas on mõlemal töötajal pikk praktika sotsiaaltöös. Lastekaitse spetsialist Sirje Praks on lõpetanud 2007. aastal magistrikraadiga Tallinna Ülikooli sotsiaalteaduste alal. Kõik sotsiaallosakonna spetsialistid tunnevad oma piirkonna abivajajaid ning koostööpartnereid (kool, lasteaed, noortekeskus, perearst, päevakeskus jne). Lisaks sotsiaaltöötajatele on valla palgal 6 hooldustöötajat (4,5 ametikohta), kes abistavad abivajavaid peresid või eakaid (üksikvanurid, puuetega inimesed) nende igapäevaste eluvajadustega toimetulemisel (poes käimine, arstile viimine, majanduslik nõustamine jne). 2014. aastast töötab Märjamaa vallas 2 tugiisikut, kes osutavad abi 19 perele, kus praegu kasvab 46 alaealist last. Märjamaa vallas on sotsiaaltöötajatele toeks 6-liikmeline vallavolikogu sotsiaalkomisjon, mille liikmeks on arvatud ka sotsiaallosakonna juhataja. Komisjon tuleb kokku vajadusel (praktiliselt 4 – 5 korda aastas). Koostööd komisjoniga hindab Marge Viska heaks.

Sotsiaallosakonna kabinetid asuvad vallamaja esimesel korrusel. Kabinetid on sisustatud rahuldavalt. Kodanike toimikuid hoitakse lukustatavates kappides. Märjamaa vallamajja on kolm sissepääsu, millest üks tagab sissepääsu liikumiskustega inimestele. Teiste sissepääsude puhul on liikumiskustega inimestel võimalik kasutada teisaldatavat

ratastoolirenni.

Märjamaa valla sotsiaalvaldkonna põhilised arengusuunad on avahoolduse ja teiste sotsiaalteenuste tõhustamine, sotsiaal- ja munitsipaalruumide ehitamine ja parendamine, koostöövõrgustike tugevdamine erinevate ametkondade ja kodanikeühenduste vahel, varjupaiga ehitamine ja perearsti teenuse kättesaadavuse parendamine transpordi korraldamise kaudu. Suurt tähelepanu pööratakse erivajadustega inimestele suunatud hoolekandeteenuste väljaarendamisele, sh erivajadustega lapsed toetatavatele tegevustele.

Riigi rahastatavat lapsehoiuteenust Märjamaa vallas ei osutata, kuna pole teenuse tarbijaid, samuti puuduvad vallas teenuse osutajad.

Elanikkonda teavitatakse sotsiaalvaldkonna uudistest kohaliku lehe Märjamaa Nädalaleht kaudu, mis ilmub 1x nädalas. Valla kodulehel on sotsiaalvaldkonda puudutavat informatsiooni piisavalt ja elektroonselt on kättesaadavad toetuste ja teenuste taotlemise blanketid ning kõikide teenuste ja toetuste korrad. Võimalik on avaldusi esitada e-teeninduse kaudu.

Vallavalitsuse otsustest toetuste või teenuste määramise kohta antakse kodanikule teada enamikul juhtudel kirjalikult või telefoni teel, vastavalt sellele, kuidas taotleja on soovinud, näiteks toetuse maksmine - avaldajale saadetakse vallavalitsuse korralduse väljavõte teda puudutavast otsusest. Abi andmisest keeldumise korral tehakse otsus teatavaks kirjalikult, põhjendades avalduse rahuldamata jätmist.

Märjamaa vallal on olemas delikaatsete isikuandmete töötlemise luba. Isikuandmete kaitse eest vastutavaks isikuks on määratud tehniline sekretär Merle Mets.

Vaideid kohaliku omavalitsuse eelarvest rahastatava sotsiaalteenuse, sotsiaaltoetuse, vältimatu sotsiaabi või muu abi andmise või sellest keeldumise otsuste peale on Märjamaa valla elanikud maavalitsusele esitanud kahel korral, need said kiiresti lahenduse.

Riigi rahastatav lapsehoiuteenus

Riigi rahastatavat lapsehoiuteenuse osutamist reguleerivad SHSi §-d 108 - 115. Alates 2007. aastast eraldatakse riigieelarvest omavalitsusele raske ja sügava puudega laste jaoks lapsehoiuteenuse raha.

Alates 2014. aastast on riigi rahastatava lapsehoiuteenuse maksimaalne määr 402 eurot kalendriaastas. Märjamaa vallas teostati järelevalvet 2014 – 2015 eraldatud rahade üle, mil 2014. aastal oli 40 ning 2015. aastal 36 raske ja sügava puudega last.

2014. aastal on eraldatud Märjamaa vallale riigi rahastatava lapsehoiuteenuse osutamiseks rahalisi vahendeid 11 469 eurot ja jääk 31.12.2013 aasta seisuga oli 4 611,39 eurot. 2015. aastal on eraldatud Märjamaa vallale riigi rahastatava lapsehoiuteenuse osutamiseks rahalisi vahendeid 7 657 eurot ja jääk 31.12.2014 aasta seisuga oli 6 814,95 eurot.

Riiklikku lapsehoiuteenust on Märjamaa vallavalitsus 2014. aastal võimaldanud ühele lapsele summas 150,72 eurot, 2015. aastal kolmele lapsele summas 1 137 eurot. Lapsehoiuteenust on osutanud järgmised teenuseosutajad, kes omavad kehtivaid tegevuslubasid:

1. MTÜ Eesti Laste ja Noorte Diabeedi Ühing, reg nr 80295274,
2. Pärnu Lasteküla, reg nr 75035737,
3. Eesti Agrenska Fond SA, reg nr 90007514.

Riigi rahastatava lapsehoiuteenuse saajate ja osutajatega on sõlmitud nõuetekohased halduslepingud.

Märjamaa valla lastekaitsespetsialistil ei olnud riiklikku lapsehoiuteenust saanud laste kohta avatud toimikud. Dokumentatsioonis valitses kerge segadus, mistõttu tuli järelevalve käigus korrastada ka rahaliste vahendite jaotust. Vastavalt osakonnajuhataja Marge Viska 2. augustil 2016 järelevalvele saadetud kirjale oli ekslikult arvatud Märjamaa valla 2014. aasta lapsehoiuteenuse kuludesse kolm kannet, mis pidid tegelikult olema lapsehoiuteenuse jäägi

kasutamise kuludes. 2014. aastal kulus lapsehoiuteenusele tegelikult 150,72 eurot varem esitatud 871,44 euro asemel. 720,72 eurost varem lapsehoiuteenusele kulunud summades 370 eurot, 200 eurot ning 150,72 eurot maksti raske ja sügava puudega laste sotsiaalteenuste kulude katteks.

Järelevalve lõppedes oli lastekaitse spetsialist korrastanud oma dokumentatsiooni ning riikliku lapsehoiuteenuse taotlejate kõik õigusaktidega nõutavad dokumendid (avaldus lapse vanemalt või eestkostjalt, lapse rehabilitatsiooniplaani koopia, arstliku ekspertiisi komisjoni otsuse koopia puude raskusastme määramise kohta ning riigi rahastatava lapsehoiuteenuse saaja, kohaliku omavalitsuse ning osutajaga sõlmitud nõuetekohane haldusleping) olid koondatud vastavatesse toimikutesse.

Riigi rahastatava lapsehoiuteenuse rahaliste vahendite ülejääki kasutab Märjamaa Vallavalitus SHSi § 113 lõike 4 alusel. Vallavolikogu on kinnitanud „Riigi rahastatava lapsehoiuteenuse rahaliste vahendite ülejäägi kasutamise korra“ (Märjamaa Vallavolikogu 20.11.2007 määrus nr 79) ning muutnud seda Märjamaa Vallavolikogu 15.03.2016 määrusega nr 55 „Sotsiaalhoolekande seaduse alusel kehtestatud määruste korrastamine ja seadusega kooskõlla viimine“.

„Riigi rahastatava lapsehoiuteenuse rahaliste vahendite ülejäägi kasutamise korra“ (Märjamaa Vallavolikogu 20.11.2007 määrus nr 79) alusel on lubatud kasutada riigi rahastatava lapsehoiuteenuse rahaliste vahendite ülejääki raske ja sügava puudega kuni 18-aastaste laste ja nende peredega seotud sotsiaalteenuste osutamiseks ja arendamiseks. Järelevalve käigus selgus, et Märjamaa vald on 2014. ja 2015. aastal riigi rahastatava lapsehoiuteenuse rahaliste vahendite ülejääki kasutanud sihtotstarbeliselt. Seda on kasutatud laste tugiisikutele töötasu ja autokompensatsiooni maksmiseks, sügava ja raske puudega laste transporditeenuse osutamiseks, raske puudega lapse hipoteraapiaks, tugiisikute koolituseks, sügava puudega lapse abivahendi rendiks.

Riiklikke lapsehoiuteenuse rahalisi vahendeid on kasutatud sihtotstarbeliselt, kuid puudub vallavalitsuse selge ja läbipaistev korralduslik regulatsioon riikliku lapsehoiuteenuse rahaliste vahendite ülejäägi kasutuse osas.

Kuna raske ja sügava puudega lapsi Märjamaa vallas on olnud 2014.aastal 40 ja 2015. aastal 36 ning riikliku lapsehoiuteenuse kasutajaid on olnud vastavalt üks ja kolm, siis tekib küsimus lastevanemate informeerituse kohta. Sotsiaaltöötajad võiks jagada rohkem informatsiooni lastevanematele, millistel alustel ja milliseid teenuseid on raske ja sügava puudega laste jaoks võimalik saada nendest vahenditest.

Tehtud kulutusi kajastab alljärgnev tabel.

Tabel 1. Riigi rahastatava lapsehoiuteenuse rahaliste vahendite ja ülejäägi kasutamine Märjamaa vallas.

Aasta eraldatud	Kulu kululiikide kaupa	Selgitus	Jääk
Jääk 31.12.2013			4611,39
2014 11469	150,72	Lapsehoiuteenus	
	9114,33	Sotsiaalteenused, tugiisikute koolitused, abivahendite rent	

Jääk 31.12.2014			6814,95
2015	7657	1137	Lapsehoiuteenus
		8454,21	Sotsiaalteenused, tugiisikute koolitused, abivahendite rent
Jääk 31.12.2015			4880,79

Perekonnas hooldamine ja asenduskoduteenusel viibivad lapsed

SHSi § 127 kohaselt korraldab vallavalitsus hooldusõigusliku vanemata jäänud lapse hooldamise sobivas perekonnas, kelle liikmete hulka laps ei kuulu, ja SHSi § 119 lõike 1 järgi teeb asenduskoduteenust saava õigustatud lapse eestkostja ülesandeid täitev või eestkostjaks määratud kohaliku omavalitsuse üksus otsuse lapse asenduskoduteenusele suunamise kohta.

Märjamaa vallas oli järelevalve ajal perekonnas hooldamisel kahes hooldusperes 2 last ning asenduskoduteenusele on suunatud 11 last.

SHSi § 119 lõike 4 kohaselt peab kohaliku omavalitsuse üksuse sotsiaalvaldkonnaga tegelev ametnik külastama asenduskoduteenusel viibivat last vähemalt kaks korda aastas ning hindama lapse heaolu. Sotsiaalkaitseministri 22. märtsi 2016 aasta määrusega nr 19 „Asenduskoduteenust saava lapse kohta kogutavate ja säilitatavate dokumentide loetelu ning asenduskoduteenuse osutaja kohustused“ § 1-s on nimetatud, milliseid dokumente peab kohalik omavalitsuse üksus koguma ja säilitama asenduskoduteenusel viibiva lapse kohta. Märjamaa valla lastekaitse spetsialistil on avatud asenduskoduteenusel viibivate laste kohta toimikud. Neid hoitakse lukustatud kapis. Pärast asenduskoduteenuse halduslepingu sõlmimist antakse asenduskoduteenuse osutamiseks vajalikud dokumendid üle teenuse osutajale.

Märjamaa valla lastekaitse spetsialist on külastanud asenduskoduteenusel viibivaid lapsi igal aastal vähemalt kahel korral ning selle kohta on tehtud kirjalik kokkuvõte, vajadusel on tehtud juhtumiplaani vahehindamine ja vaadatud üle tegevuskava ning tehtud vajalikud muudatused. Kokkuvõtteks: Märjamaa vallas hoolitsetakse hooldusõiguslike vanemateta jäänud laste eest seadusega ette nähtud nõuete kohaselt ja hästi.

Toimetulekutoetuse määramine ja maksmine

Kohalikud omavalitsused lähtuvad riikliku toimetulekutoetuste maksmisel SHSi §-dest 131-135. SHSi § 132 kohaselt esitab taotleja kohalikule omavalitsusele toimetulekutoetuse taotluse hiljemalt iga kuu 20. kuupäevaks. Taotluses märgib isik arvesse võetavate isikute nimed ja nende isikukoodid või sünniajad ning lisab dokumendid, mis tõendavad eluruumi kasutamise õigust (esmakordsel pöördumisel), üksi elava isiku või perekonnaliikmete netosissetulekut ja makstud elatise suuruse. Kui sissetulekut ei ole võimalik dokumentaalselt tõendada, kinnitab toimetuleku taotleja selle suurust oma allkirjaga. Toimetulekutoetuse esmakordsel taotlemisel loetleb taotleja üles tema enda või perekonna kinnisasjad ja vallasasjadest eluruumid, sõidukid liikluseaduse tähenduses, väärtpaberid väärtpaberituruseaduse tähenduses. SHSi § 133 alusel arvestatakse toimetulekutoetusel isiku või kõigi perekonnaliikmete netosissetulekut, millest on maha arvatud makstud elatis, jooksva kuul tasumisele kuuluvad eluasemekulud ning kehtestatud toimetulekupiir. Toimetulekutoetuse arvestamisel ei loeta sissetuleku hulka ühekordseid riiklikke ega kohalike omavalitsuste toetusi, puuetega inimeste sotsiaaltoetuste alusel makstavaid toetusi, välja arvatud puudega vanema toetus, riigi tagatisel antud õppelaenu, tööturuteenuste ja –toetuste seaduse alusel makstavat stipendiumi ning sõidu- ja majutustoetust, õppetootuste ja õppelaenu alusel makstud vajaduspõhist õppetootust, riiklike peretoetuste seaduse alusel makstud kolmanda ja iga järgmise lapse lapsetoetust 45 euro ulatuses iga nimetatud lapsetoetust saava lapse kohta,

SHSi alusel makstavat vajaduspõhist peretoetust. Toimetulekutoetuse arvestamisel võetakse aluseks eluasemekulud, mille piirmäärad kehtestab kohalik omavalitsus. Eluasemekulude kompenseerimiseks on Märjamaa Vallavolikogu 19.05.2016 määrusega nr 32 kehtestanud „Kulude piirmäärade kehtestamine toimetulekutoetuse määramiseks“. SHSi § 134 kohaselt määratakse toimetulekutoetus jooksvaks kuuks. Toimetulekutoetus määratakse viie tööpäeva jooksul pärast kõikide dokumentide esitamist. Toetus kantakse isiku arvelduskontole, makstakse posti teel või sularahas. SHSi § 135 alusel on toimetuleku taotlejal õigus saada täiendavat sotsiaaltoetust 15 eurot, kui taotleja kõik pereliikmed on alaealised. Toimetulekutoetused menetletakse sotsiaalteenuste ja –toetuste andmeregistri (STAR) kaudu.

2014. aastal oli Märjamaa vallas toimetulekutoetuse saajaid kuude kaupa 51-st 69-ni, kokku maksti toimetulekutoetust 114 perele üldsummas 147381,17 eurot. 2015. aastal maksti toimetulekutoetust 100 perele üldsummas 116529,65 eurot. Järelevalve käigus kontrolliti 14 toimetulekutoetuse taotleja toimikut. Toimetulekutoetuste maksmisel on Märjamaa vallas üldjuhul lähtunud SHSi §-dest 131-135. Eksitud oli § 132 lõike 1 osas, mis kohustab toimetulekutoetuse taotlemisel esitama taotluse. Kahes toimikus puudusid eelpool nimetatud dokumendid. Eksitud on ka toimetulekutoetuse maksmisel § 132 lõike 4 osas, kuna kahel toimetulekutoetuse saajal puudusid dokumendid üürikulude kohta, mida tegelikult arvestati toimetulekutoetuse määramisel ja maksmisel.

SHSi § 134 lõike 3 kohaselt hindab kohaliku omavalitsuse üksus toimetulekutoetuse määramisel, kas toetuse taotleja või mõni tema perekonnaliikmetest vajab lisaks toimetulekutoetusele ka muud sotsiaalhoolekandelist abi. Märjamaa valla sotsiaaltöösotsiaalspetsialist tundis enda sõnul oma valla abivajajaid ning võimalusel ja vajadusel osutas neile sotsiaalhoolekandelist abi, kuid seejuures ei kasutanud selleks juhtumikorralduse põhimõtteid.

Vajaduspõhine peretoetuse määramine ja maksmine

Kohalikud omavalitsused lähtuvad vajaduspõhise peretoetuse maksmisel SHSi §-dest 136 – 139. Vajaduspõhine peretoetus on toetus, mida makstakse lapsetoetust saava lapse perekonnale, kelle netosissetulek on ühes kuus keskmiselt alla vajaduspõhise peretoetuse sissetulekupiiri, samuti toimetulekutoetust saavatele lastega perekondadele. Vajaduspõhist peretoetust määrab ja maksab kohalik omavalitsus riigieelarvelistest vahenditest. Toetuse menetlemine käib STAR-i kaudu.

Märjamaa vallas maksti vajaduspõhist peretoetust 2014. aastal 294 korral üldsummas 4545,66 eurot ja 2015. aastal 312 korral üldsummas 23085,00 eurot. Märjamaa vald on peretoetuse väljamaksmisel lähtunud SHSi §-dest 136 – 139.

Sotsiaaltoetuste ja –teenuste osutamise toetus

Sotsiaaltoetuste ja -teenuste osutamise toetus (edaspidi: teenuste toetus) eraldatakse kohalikele omavalitsustele tasandus- ja toetusfondi vahenditest igal aastal. Teenuste toetusi tohib kasutada sotsiaaltoetuste maksmiseks või sotsiaalteenuste osutamise korraldamisega seotud kuludeks (Vabariigi Valitsuse 17.03. 2014. aasta määrus nr 39 „2014. aasta riigieelarve seaduses kohaliku omavalitsuse üksustele määratud tasandus- ja toetusfondi vahendite jaotus ning jaotamise ulatus, tingimused ja kord“ § 6 lõige 3, (edaspidi: tasandusfondi määrus).

Järelevalve ajal kontrolliti 2014. a ja 2015. a teenuste toetuste kasutamist. Kasutamine kajastub tabelis nr 2 „ Riigi eraldatud sotsiaaltoetuste ning -teenuste osutamise toetuse 2014-2015 aruanne Märjamaa vallas järelevalveks“.

Tabel nr 2. Sotsiaaltoetuste ja –teenuste kasutamine Märjamaa vallas 2014-2015. aastal

Aasta	Jääk eelmistest aastatest	Eraldis	Summa	Kulu kululiikide kaupa	Summa	Selgitus	Jä
2014	0	Sotsiaalteenuste korraldamise toetus	5897	Personalikulud	4 677	Sotsiaaltöötajate lisatasud täiendavate tööülesannete täitmise eest; tugiisiku, lapsehoidja, eripedagoog-nõustaja töötasu ja personalikuludega kaasnevad maksud.	
				Majandamiskulud	1 220	Sotsiaaleluruumi parenduskulud sotsiaaleluruumi erakorraliseks kasutusse võtmiseks.	
		Puuetega laste hooldajatoetuse jaotus	14791	Muu puuetega inimeste sotsiaalne kaitse, toetused puuetega inimestele ja nende hooldajatele, erijuhtudel riigi poolt makstav sotsiaalmaks.	14 791	Hooldajatoetus ja erijuhtudel makstav sotsiaalmaks, hooldatavaid lapsi 9, hooldajatoetus laste (0-17) hooldamise eest 60 eurot, sotsiaalmaksu määr 105,6 eurot.	
2014		Kokku	20688		20 688		
2015	0	Sotsiaaltoetuste ning teenuste osutamise toetus	5435	Personalikulud	2 541	Sotsiaaltöötajate lisatasud täiendavate tööülesannete täitmise eest; tugiisiku töötasu ja personalikuludega kaasnevad maksud.	

					Maakonna sotsiaaltöötajate seminarikulud, sotsiaaltöötajate koolituskulu, sotsiaalteenuste (sh hooldusteenus, nõustamisteenus, lapsehoiuteenus, igapäevaelu toetamise teenus) kulu, muu kulu.
			Majandamiskulud	2806	
	Puuetega laste hooldajatoetuse jaotus	14274	Muu puuetega inimeste sotsiaalne kaitse, toetused puuetega inimestele ja nende hooldajatele, erijuhtudel riigi poolt makstav sotsiaalmaks.	14362	Hooldajatoetus ja erijuhtudel makstav sotsiaalmaks. Hooldatavaid lapsi 9, hooldajatoetus laste (0-17) hooldamise eest 60 eurot, sotsiaalmaksu määr 117,15 eurot.
2015	Kokku	19709		19 709	

Märjamaa valla raamatupidamise esitatud kuludokumentidest kontrolliti sotsiaaltoetuste ja -teenuste osutamiseks tehtud kulutusi. Selgus, et nendest rahadest on vallavanema käskkirja alusel makstud lisatasu seoses täiendavate tööülesannetega toimetuleku- ja vajaduspõhise peretoetuse maksmiseks, samuti tugiisiku, eripedagoogi-nõustaja töötasu ja personalikuludega kaasnevaid makse. Lisaks parandati sotsiaaleluruumi erakorraliseks kasutusse võtmiseks ning tasuti seminari- ja koolituskulusid.

Eelpool nimetatud kulutused on tasandusfondi määruse kohaselt lubatud.

Puuetega laste hooldajatoetust on makstud nii 2014. kui ka 2015. aastal üheksale puudega lapse hooldajale riigi poolt Märjamaa vallale eraldatud summade ulatuses vastavalt 14 791 eurot ja 14 362 eurot.

Isikute abistamine ja juhtumikorraldus

SHSi § 15 kohaselt on kohaliku omavalitsuse üksus kohustatud isiku pöördumisel hindama tema abivajadust, võttes arvesse tema toimetulekut ja ühiskonnaelus osalemist mõjutavaid asjaolusid. SHSi § 9 alusel osutavad kohalikud omavalitsuse üksused abi juhtumikorralduse põhimõttel, kui isik vajab toimetuleku parandamiseks pikaajalist ja mitmekülgselt abi, mis hõlmab ka vajadust koordineerida mitme organisatsiooni koostööd abi andmisel.

Juhtumikorralduse põhimõtte rakendamine aitab tõhusamalt tegeleda lastekaitsevaldkonda kuuluvate juhtumitega. Lastekaitse spetsialist peab juhtumikorralduse põhimõtte rakendamist oluliseks ja vajalikuks. Täiskasvanud abivajajate abistamisel ei ole Märjamaa vallas juhtumikorralduse põhimõtteid rakendatud, kuna ajaressursside puudumisel ei ole võimalik juhtumiplaan koostada iga täiskasvanud abivajaja puhul.

Märjamaa vallas on lastele abi osutamisel juhtumikorralduse põhimõtete kasutamine olulisel kohal. Juhtumiplaanid on informatiivse tähendusega.

Ettepanekud, soovitused

- Teavitada riigi rahastatava lapsehoiuteenuse rahaliste vahendite kasutamise võimalusest asjaosalisi (raske ja sügava puudega laste vanemaid) valla kodulehe ja kohaliku ajalehe kaudu. Jagada informatsiooni lastevanematele, millistel alustel ja milliseid teenuseid on raske ja sügava puudega laste jaoks võimalik saada nendest vahenditest.
- Võimalusel taotleda sotsiaaltöötajatele kutsetunnistused, mis tõendavad nende ametialast ettevalmistust.
- Täiendada Märjamaa Vallavolikogu 20.11.2007 määrust nr 79 „Riigi rahastatava lapsehoiuteenuse rahaliste vahendite ülejäägi kasutamise kord“ rahaliste vahendite ülejäägi kasutamise, taotluste esitamise ning menetlemise tingimuste sätetega.

Märkused

- Märjamaa vallavalitsuses töötavad sotsiaaltöötajad peavad vastama SHSi § 4 punktis 3 sätestatud nõuetele.
- Märjamaa valla kodulehel on toimetulekutoetuse taotlemise kord aegunud (näiteks toimetulekupiiriks on 76,70 eurot) ja andmed eksitavad.
- Isikute suhtes, kes vajavad pikemaajalist ja mitmekülgset sotsiaalabi, tuleb kasutada juhtumikorralduse põhimõtet (SHS § 9 lg 1).

Ettekirjutus koos täitmise tähtajaga

- Toimetulekutoetuste maksmisel tuleb lähtutud SHSi §-dest 131-135, kaasa arvatud § 132 lõigetest 1 ja 4 (toimetulekutoetuse taotlemisel tuleb esitada avaldus ning dokumendid üürikulude tõendamiseks). Ettekirjutuse täitmise tähtaeg 01.11.2016.

Kirjalik aruanne ettepanekute, soovituste ja märkuse täitmise kohta esitada maavanemale hiljemalt 1. novembriks 2016.

Ettekirjutuse täitmise möödumisel esitada hiljemalt 5 tööpäeva jooksul aruanne ettekirjutuse täitmisest maavanemale.

Teenuse osutaja vastus:

Märjamaa Vallavalitsus arvestab ettepanekute, soovituste ja märkusega ning täidab ettekirjutuse tähtajaks.

Lõppsätted:

Järelevalve akt esitatakse Märjamaa Vallavalitsusele

Kinnitan lõpparuande:

Lilia Raudheiding- haridus- ja sotsiaalosakonna sotsiaaltöö peaspetsialist

Epp Mitt - jurist

Tiiu Raav - haridus ja sotsiaalosakonna juhataja